

Besedna uganka.

Priobčil *Fr. Rojec.*

Hitrejša je kot glas,
hitrejša kakor strela;
v človeku oživela,
iz njega vsaki čas
na vse strani mu šviga.
Do nébesnih višin,
kjer zvezde noč prižiga,
mu šine iz nižin,
v tem hipu pa spet vrne
se lahka na zemljó
in v globočine črne
pogrezne se brzó.
Na potih teh nobena
je moč ne zdrži,
in sredi se plamena

brez škode pomudi.
Ko pa se v brzem teku
povrne spet k človeku,
razum mu razsvetli
ter poživi moči,
da zapričenja dela,
ki bodo vekomaj
med narodi slovela.
In vse, kar človek kdaj
ustvari z umom, v trudi,
le v nji ima izvor,
in njo bo moral tudi
v pomoč pozvati, kdor
rešaval bo
uganko to.

Rešitev in imena rešilcev priobčimo v prihodnji številki.

Poprova rastlina.

Črni in beli poper dobivajo iz posušenega zrnja neke rastline pritlikavke, ki jo sade v Indiji in tudi drugod. Ta rastlina mora biti privezana h kolu, da se spenja kvišku. Roditi pričinja že v tretjem letu ter daje sad 10 let. Največ sadu ima od 7. do 10. leta. Poprovo drevo rodi obilo sadu, ki je podoben po barvi in velikosti borovnicam. Ob drevju visi sad v podobi klasja. Sad suše na solncu. Posušen počrni in se zgrbi. Tak prihaja v trgovino kot črni poper. Beli poper pa dobivajo, da postavljajo črni poper v vodo in mu olupijo vnanjo črno kožico.

Koliko stane bitka.

V rusko-japonski vojski je bila ena najljutejših bitk pri Liaojangu. Bitke se je

udeležilo 125.000 Rusov in 150.000 Japoncev. Ker se niso mogli vsi vojaki bojevati obenem, smemo računati, da je bilo v boju 60.000 Rusov in 80.000 Japoncev, ki so se bojevali 60 ur. Vsak vojak je porabil 1200 patron, torej skupaj 160 milijonov, kar je stalo 8 milijonov kron. V bitki so rabili tristo topov, iz katerih so izstrelili 4 in pol milijona krogel (granat), ki so stale po 8 kron, torej skupaj 36 milijonov kron. V tej vsoti niso vštetí stroški za popravo pušk in topov. Vsak japonski poljski top stane okrog 8000 kron. Veliki topovi pa, ki branijo Port Artur, veljajo po 800.000 kron in vsak strel iz takega topa stane 100 kron. Za bojno orožje in za streljivo so izdali Japonci 240 milijonov kron. Rusi pa dvakrat toliko — skupaj z Japonci torej 720 milijonov kron. — Sedaj je med obema sovražnima narodoma sklenjen mir. Ruskih vojakov je padlo nad 200.000, na

Japonskem pa imajo Rusi še vedno 70.000 ujetnikov. Japonci niso izdali o svojih izgubah nobenega poročila. Vendar vemo, da so tudi Japonci izgubili ogromno število vojakov. Sedaj bo mir. Tako je končana ena najstrašnejših in najgrozovitejših vojsk, kar jih pozna svetovna zgodovina.

Bogastvo v Avstraliji.

Pravo bogastvo v Avstraliji niso zlati rudniki in žitno polje ob obrežjih, ampak sto milijonov ovac, ki jih rede tamkaj. Volna teh ovac zadošča danes petemu delu vse svetovne potrebe.

Koliko knjig tiskajo na svetu.

Na zborovanju nemških knjižarjev v Lipskem so poročali, da natisnejo na svetu vsako leto 120.000 raznih del in 60.000 časopisov.

Brzjavke.

Na vsem svetu odpošljejo vsak dan približno en milijon brzjavk.

Konjske podkve.

V preteklem letu so prodali v severno-ameriških Združenih državah 160 milijonov konjskih podkva.

Krastača.

Krastača je silno požrešna žival. Zre neprestano noč in dan in použije v 24 urah veliko množico žuželk. Zato je krastača jako koristna žival.

Sova.

Sova je ptica, katere pogled se nam zdi jako resen. Njene oči so namreč popolnoma nepremakljive. Ako hoče sova upreti pogled z enega predmeta na drug predmet, mora obrniti tudi glavo. In to je, kar ji daje tako čestitljiv in resen izraz.

Ženski klobuki.

Na leto ujamejo in ubijejo tri milijone ptic — pevk, da z njihovim perjem okrase ženske klobuke. Kolika škoda!

Izdelovanje užigalic.

Za izdelovanje užigalic so izumili nov stroj, ki teče tako urno, da izdelajo z njim v 10 urah 50.000 škatlic užigalic.

Jeza in prepir.

Po jezi in prepiru ne jej takoj in ne pij upijanljivih pijač! Pomirovalno vpliva na človeka sodavica in limonada.

Morska trava.

Morsko travo jedo Kitajci in Japonci tako, kakor jemo mi kislo zelje.

Kitajski nebopis.

Kitajci so jako umen narod. Smodnik in papir so spoznali mnogo prej nego Evropejci. Ze 600 let pred Kristusovim rojstvom so napisali tudi nebopis, ki ga hranijo sedaj v Parizu. 1460 zvezd je tamkaj tako oznamenovanih, kakor jih oznamenujejo dandanes učenjaki.

Draga knjiga.

Pred kratkim so prodajali v Londonu dragocene knjige. Največ zanimanja je zbujala knjiga, ki je bila tiskana s prvimi iznajdenimi črkami leta 1459. Knjiga obsega 136 pergamentnih listov z velikimi barvastimi začelnimi črkami. Knjigo je kupil neki bogataš za 96.000 K.

Rudniki in delavci.

Vseh rudniških delavcev je 4 in pol milijona, od teh jih dela polovica v premogokopih. Največ delavcev ima Angleška, in sicer pol milijona; potem pride Nemčija in severoameriške Združene države, ki imata po četrť milijona delavcev. Na Francoskem je 165.000, v Belgiji 135.000, v Avstriji 123.000 in v Indiji 100.000 delavcev. Razen v Avstriji ne delajo ženske nikjer več; no, tudi v Avstriji se je število delavk v rudokopih zmanjšalo. Za premogom izkopljejo največ železne rude, in sicer v prvi vrsti v Združenih državah, potem v Nemčiji in Angliji. Anglija pridobi več kot polovico vsega zlata na svetu.

Rešitev zastavice v podobah v deveti številki.

Nada je lepo ime.

Prav so jo rešili: Leopoldina, Sanda in Vida Samsa v II. Bistrici; Roman Vene, učenec v II. Bistrici; Milena Flis, učenka III. razreda v Škofji Loki; Vera Flis, učenka IV. razreda na Vrhniki. — Besedno nalogo iz rudništva v osmi številki so še prav rešili: Zdenka Pirc, Metod Pirc, Boris Pirc, Lev Šavnik, učenka in učenci v Kranju; Halka Pirc, Dušan Pirc in Renata Šavnik v Kranju.